

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/42/EU**av den 3 april 2014****om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 82.2 och 83.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Den viktigaste drivkraften bakom den gränsöverskridande organiserade brottsligheten, inklusive maffialiknande kriminella organisationer, är ekonomisk vinning. De behöriga myndigheterna bör därför ges möjlighet att spåra, frysa, förvalta och förverka vinning av brott. Ett effektivt förebyggande och bekämpande av organiserad brottslighet bör dock uppnås genom att neutralisera vinning av brott och, i vissa fall, utvidgas till att omfatta all egendom som härrör från brottsliga handlingar.
- (2) Organiserade kriminella grupper är verksamma över gränserna och förvärvar i allt högre grad tillgångar i andra medlemsstater än de i vilka de är baserade och i tredjeländer. Det finns ett allt större behov av ett effektivt internationellt samarbete i fråga om återvinning av tillgångar och ömsesidig rättslig hjälp.
- (3) Bland de mest effektiva sätten att bekämpa organiserad brottslighet är att föreskriva stränga rättsliga konsekvenser av att delta i sådan brottslighet, såväl som effektiv upptäckt och frysning och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott.
- (4) Även om den befintliga statistiken är begränsad förefaller de belopp som återvinns ur vinning av brott i unionen otillräckliga jämfört med den uppskattade vinningen. Undersökningar har visat att förfarandena för förverkande fortfarande är underutnyttjade, trots att de regleras av både unionsrätt och nationell rätt.
- (5) Genom antagande av minimiregler tillnärmas medlemsstaternas system för frysning och förverkande, vilket gör det lättare att bygga upp ett ömsesidigt förtroende och ett effektivt gränsöverskridande samarbete.

⁽¹⁾ EUT C 299, 4.10.2012, s. 128.

⁽²⁾ EUT C 391, 18.12.2012, s. 134.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 25 februari 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 14 mars 2014.

- (6) I Stockholmsprogrammet och i rådets (rättsliga och inrikes frågor) slutsatser om förverkande och återvinning av tillgångar som antogs i juni 2010 betonas vikten av effektivare identifiering, förverkande och återanvändning av tillgångar som härrör från brottslig verksamhet.
- (7) Unionens nuvarande rättsliga ram för frysning, beslagtagande och förverkande av tillgångar består av gemensam åtgärd 98/699/RIF⁽¹⁾ och rådets rambeslut 2001/500/RIF⁽²⁾, 2003/577/RIF⁽³⁾, 2005/212/RIF⁽⁴⁾ och 2006/783/RIF⁽⁵⁾.
- (8) Kommissionens rapport om genomförandet av rambesluten 2003/577/RIF, 2005/212/RIF och 2006/783/RIF visar att de befintliga systemen för utvidgat förverkande och ömsesidigt erkännande av frysnings- och förverkandebeslut inte är helt verkningfulla. Förverkande hindras till följd av skillnader mellan medlemsstaternas rätt.
- (9) Syftet med detta direktiv är att ändra och utvidga bestämmelserna i rambesluten 2001/500/RIF och 2005/212/RIF. Dessa rambeslut bör delvis ersättas för medlemsstaterna som är bundna av detta direktiv.
- (10) Det står medlemsstaterna fritt att inleda förverkandeförfaranden i samband med ett brottmål vid vilken behörig domstol som helst.
- (11) Det finns ett behov av att klargöra det befintliga begreppet vinning av brott så att det inbegriper direkt vinning av brottslig verksamhet och alla indirekta vinster, inklusive senare återinvestering eller omvandling av direkt vinning. Därmed kan vinning inkludera vilken egendom som helst, även den som helt eller delvis har omvandlats till annan egendom, eller den som har uppblandats med egendom som förvärvats från lagliga källor, upp till det beräknade värdet på den uppblandade vinningen. Den kan också inkludera den inkomst eller de andra vinster som härrör från vinning av brott eller från egendom som sådan vinning har omvandlats till eller uppblandats med.
- (12) I detta direktiv fastställs en bred definition av egendom som kan bli föremål för frysning och förverkande. Den definitionen inkluderar juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till sådan egendom. Sådana handlingar eller urkunder skulle till exempel kunna inkludera finansiella instrument, eller handlingar som eventuellt kan ge upphov till borgenärsanspråk och normalt innehas av den person som påverkas av de relevanta förfarandena. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av de befintliga nationella förfarandena för bevarande av juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till egendom, eftersom de tillämpas av de behöriga nationella myndigheterna eller offentliga organen i enlighet med nationell rätt.
- (13) Frysning och förverkande inom ramen för detta direktiv är autonoma koncept som inte bör hindra medlemsstater från att genomföra bestämmelserna i detta direktiv genom instrument som i enlighet med nationell rätt skulle anses vara sanktioner eller andra typer av åtgärder.

⁽¹⁾ Gemensam åtgärd 98/699/RIF av den 3 december 1998 antagen av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel och vinning av brott (EGT L 333, 9.12.1998, s. 1).

⁽²⁾ Rådets rambeslut 2001/500/RIF av den 26 juni 2001 om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott (EGT L 182, 5.7.2001, s. 1).

⁽³⁾ Rådets rambeslut 2003/577/RIF av den 22 juli 2003 om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial (EUT L 196, 2.8.2003, s. 45).

⁽⁴⁾ Rådets rambeslut 2005/212/RIF av den 24 februari 2005 om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott (EUT L 68, 15.3.2005, s. 49).

⁽⁵⁾ Rådets rambeslut 2006/783/RIF av den 6 oktober 2006 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande (EUT L 328, 24.11.2006, s. 59).

- (14) Vid förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott efter ett slutligt domstolsbeslut och av egendom till ett värde som motsvarar dessa hjälpmedel och den vinningen bör man tillämpa den vida innebörd av begreppet brott som omfattas av detta direktiv. I rambeslut 2001/500/RIF föreskrivs skyldighet för medlemsstaterna att göra det möjligt att förverka hjälpmedel vid och vinning av brott efter en slutlig fällande dom och göra det möjligt att förverka egendom till ett värde som motsvarar sådana hjälpmedel och sådan vinning. Sådana skyldigheter bör bibehållas för de brott som inte omfattas av detta direktiv, och begreppet vinning, såsom det definieras i detta direktiv, bör tolkas på liknande sätt när det gäller brott som inte omfattas av detta direktiv. Det står medlemsstaterna fritt att definiera förverkande av egendom till motsvarande värde som en underordnad eller alternativ åtgärd till direkt förverkande, beroende på vad som är lämpligt i enlighet med nationell rätt.
- (15) Om en slutlig fällande brottmålsdom meddelas bör det vara möjligt att förverka hjälpmedel vid och vinning av brott, eller egendom vars värde motsvarar sådana hjälpmedel och sådan vinning. En sådan slutlig fällande dom kan också vara följden av ett förfarande i den tilltalades utelämnande. Om förverkande på grundval av en slutlig fällande dom inte är möjligt, bör det ändå under vissa förhållanden vara möjligt att förverka hjälpmedel och vinning, åtminstone i fall där den misstänkta eller tilltalade personen är sjuk eller har avvikit. I fall av sjukdom och avvikelse skulle emellertid förfaranden i den tilltalades utelämnande kunna vara tillräckliga för att uppfylla denna skyldighet. Om den misstänkta eller tilltalade personen har avvikit bör medlemsstater vidta alla rimliga åtgärder, och de får kräva att personen i fråga instäms till eller uppmärksammas på förverkandeförfarandena.
- (16) I detta direktiv bör med sjukdom förstås oförmågan hos den misstänkta eller tilltalade personen att närvara vid det straffrättsliga förfarandet under en längre period, vilket innebär att förfarandet inte kan fortsätta under normala omständigheter. Misstänkta eller tilltalade personer kan åläggas att styrka sjukdomen, exempelvis genom ett läkarintyg, som domstolen bör ha möjlighet att bortse från om den finner att det är otillfredsställande. Personens rätt att företräddas av en advokat i förfarandet bör inte påverkas.
- (17) Vid genomförande av detta direktiv, när det gäller förverkande av egendom till ett värde som motsvarar hjälpmedlen, skulle relevanta bestämmelser kunna vara tillämpliga där, med hänsyn till de särskilda omständigheterna i det aktuella fallet, en sådan åtgärd är proportionerlig, särskilt med beaktande av värdet på de berörda hjälpmedlen. Medlemsstaterna får också beakta om och i vilken omfattning den dömda personen är ansvarig för att förverkandet av hjälpmedlen har gjorts omöjligt.
- (18) Vid genomförande av detta direktiv får medlemsstater föreskriva att man undantagsvis inte bör förordna om förverkande i den mån detta skulle, i enlighet med nationell rätt, innebära en oskälig börda för den berörda personen, varvid omständigheterna i respektive enskilt fall bör vara avgörande. Medlemsstaterna bör utnyttja denna möjlighet mycket restriktivt, och bör endast tillåta att förverkande inte beslutas i fall där det skulle försätta den berörda personen i en situation där det skulle vara mycket svårt för honom eller henne att överleva.
- (19) Kriminella grupper ägnar sig åt en lång rad olika typer av brottslig verksamhet. För att effektivt ta itu med organiserad brottslighet kan det finnas situationer där det är lämpligt att efter en brottmålsdom inte bara förverka egendom knuten till ett specifikt brott, utan också ytterligare egendom som enligt domstolens bedömning utgör vinning av andra brott. Detta tillvägagångssätt kallas utvidgat förverkande. I rambeslut 2005/212/RIF föreskrivs tre olika uppsättningar minimikrav som medlemsstaterna kan välja för att tillämpa utvidgat förverkande. Som ett resultat av detta har medlemsstaterna vid införlivandet av det rambeslutet valt olika alternativ, vilket har lett till att tillämpningen av utvidgat förverkande skiljer sig åt i de olika nationella jurisdiktionerna. Dessa skillnader hämmar det gränsöverskridande samarbetet i samband med förverkande. Det är därför nödvändigt att ytterligare harmonisera bestämmelserna om utvidgat förverkande genom att fastställa en gemensam minimistandard.
- (20) När medlemsstaterna fastställer huruvida ett brott är av beskaffenhet att kunna ge upphov till en ekonomisk fördel får de beakta tillvägagångssättet, till exempel om en omständighet beträffande brottet är att det begicks inom ramen för organiserad brottslighet eller i avsikt att generera regelbundna vinster från brott. Detta bör dock i allmänhet inte utgöra något hinder för möjligheten att tillämpa utvidgat förverkande.

- (21) Utvidgat förverkande bör vara möjligt om domstolen är övertygad om att egendomen i fråga härrör från brottsliga handlingar. Detta innebär inte att det måste vara fastställt att egendomen i fråga härrör från brottsliga handlingar. Medlemsstaterna får föreskriva att det till exempel kan vara tillräckligt att domstolen efter en sannolikhetsbedömning anser eller har skäl att anta att det är betydligt mer sannolikt att egendomen i fråga har erhållits genom brottsliga handlingar än genom annan verksamhet. Domstolen måste i detta sammanhang beakta de specifika omständigheterna i målet, däribland fakta och tillgängligt bevismaterial på grund av vilket ett beslut om utvidgat förverkande kan meddelas. Det faktum att personens egendom inte står i proportion till dennes lagligen förvärvade inkomst skulle kunna vara en av de omständigheter som leder till att domstolen drar slutsatsen att egendomen härrör från brottsliga handlingar. Medlemsstaterna skulle också kunna fastställa ett krav på en viss tidsperiod under vilken egendomen skulle kunna anses ha haft sitt ursprung i brottsliga handlingar.
- (22) I detta direktiv fastställs minimiregler. Det hindrar inte medlemsstaterna från att föreskriva mer omfattande befogenheter i nationell rätt, till exempel när det gäller bevisregler.
- (23) Detta direktiv är tillämpligt på brott som omfattas av tillämpningsområdet för de instrument som räknas upp här. Inom tillämpningsområdet för de instrumenten bör medlemsstater tillämpa utvidgat förverkande åtminstone på vissa brott enligt vad som definieras i detta direktiv.
- (24) Det förekommer ofta och blir allt vanligare att misstänkta och tilltalade personer överför egendom till en införsådd tredje man för att undvika förverkande. I unionens nuvarande rättsliga ram finns inga bindande regler om förverkande av egendom som överförs till tredje man. Det blir därför alltmer nödvändigt att möjliggöra förverkandet av egendom som överförs till eller förvärvats av tredje man. Förvärv som görs av tredje man avser situationer där till exempel egendom direkt eller indirekt, t.ex. genom en mellanhand, har förvärvats av tredje man från en misstänkt eller tilltalad person, även situationer där brottet har begåtts på deras vägnar eller till gagn för dem, och när en tilltalad saknar egendom som kan förverkas. Ett sådant förverkande bör vara möjligt åtminstone i de fall då tredje man hade kännedom om eller borde ha haft kännedom om att överföringens eller förvärvets syfte var att undvika förverkande, på grundval av konkreta uppgifter och omständigheter, inbegripet att överföringen genomfördes utan ersättning eller i utbyte mot ett belopp som var betydligt lägre än marknadsvärdet. Bestämmelserna om förverkande hos tredje man bör gälla såväl fysiska som juridiska personer. Under alla omständigheter bör rättigheterna för tredje man som handlar i god tro inte påverkas.
- (25) Det står medlemsstaterna fritt att definiera förverkande hos tredje man som en underordnad eller alternativ åtgärd till direkt förverkande, beroende på vad som är lämpligt i enlighet med nationell rätt.
- (26) Förverkande leder till slutgiltigt berövande av egendom. Att egendom tas om hand kan dock vara en förutsättning för förverkande och kan vara av betydelse för verkställighet av ett beslut om förverkande. Egendom tas om hand genom frysning. För att förhindra att egendom skingras innan ett frysningsbeslut kan utfärdas bör de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna ha befogenhet att omedelbart vidta åtgärder för att säkra egendom.
- (27) Eftersom egendom ofta tas om hand för att möjliggöra förverkande är frysning och förverkande intimt förknippade. I vissa rättssystem betraktas frysning inför ett förverkande som en separat processuell åtgärd av tillfällig natur som kan följas av beslut om förverkande. Utan att detta påverkar tillämpningen av olika nationella rättssystem eller rambeslut 2003/577/RIF bör detta direktiv leda till en tillnärmning av vissa aspekter av de nationella systemen för frysning för att möjliggöra förverkande.
- (28) Frysningsåtgärder påverkar inte möjligheten att betrakta specifik egendom som bevismaterial under hela förfarandet under förutsättning att egendomen i slutet av förfarandet görs tillgänglig för effektiv verkställighet av beslutet om förverkande.

- (29) Inom ramen för straffrättsliga förfaranden får egendom också frysas för dess eventuella senare återställande eller för att säkra ersättning för skador som orsakats av ett brott.
- (30) Misstänkta eller tilltalade personer döljer ofta egendom under hela det straffrättsliga förfarandet. Detta leder till att beslut om förverkande inte kan verkställas och till att de personer som omfattas av beslut om förverkande kan dra nytta av sin egendom när de väl har avtjänat sina straff. Det är därför nödvändigt att göra det möjligt att fastställa den exakta omfattningen av den egendom som ska förverkas också efter en slutlig fällande brottmålsdom, i syfte att göra det möjligt att till fullo verkställa beslut om förverkande i fall där ingen egendom eller otillräcklig egendom ursprungligen identifierades och beslutet om förverkande fortfarande inte har verkställts.
- (31) Med tanke på den begränsning av rätten till egendom som beslutet om frysning innebär, bör sådana provisoriska åtgärder inte vidmakthållas längre än vad som är nödvändigt för att hålla egendomen tillgänglig för ett eventuellt senare förverkande. För detta kan det krävas att domstolen omprövar beslutet för att kontrollera att det fortfarande finns skäl att förhindra att egendomen skingras.
- (32) Egendom som frysas för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande bör förvaltas på lämpligt sätt för att inte förlora sitt ekonomiska värde. Medlemsstaterna bör vidta de åtgärder som krävs, inklusive möjligheten till försäljning eller överföring av egendom för att minimera sådana förluster. Medlemsstaterna bör vidta relevanta åtgärder, till exempel upprättande av nationella centralkontor för förvaltning av tillgångar, specialistkontor eller likvärdiga mekanismer för att på ett ändamålsenligt sätt förvalta tillgångar som frysts inför förverkande och bibehålla deras värde i väntan på ett rättsligt avgörande.
- (33) Detta direktiv påverkar på ett väsentligt sätt rättigheterna för personer, inte endast för misstänkta eller tilltalade personer utan också för tredje män som själva inte är föremål för åtal. Det är därför nödvändigt att sörja för särskilda skyddsåtgärder och rättsmedel för att säkerställa deras grundläggande rättigheter vid genomförandet av detta direktiv. Detta innebär rätten att bli hörd för tredje man som påstår sig vara ägare till den berörda egendomen, eller som hävdar annan egendomsrätt (sakrätt i egendom), såsom nyttjanderätt. Den som drabbats av ett beslut att frysa egendom bör underrättas om beslutet så snart som möjligt efter att det verkställts. De behöriga myndigheterna får dock uppskjuta underrättelsen till den berörda personen om sådana beslut om det är nödvändigt p.g.a. utredningen.
- (34) Syftet med underrättelsen om beslutet om frysning av egendom är bland annat att göra det möjligt för den berörda personen att bestrida beslutet. I en sådan underrättelse bör därför, åtminstone i korthet, skälet eller skälen för det berörda beslutet anges, även om detta kan ske mycket kortfattat.
- (35) Medlemsstaterna bör överväga att vidta åtgärder som gör det möjligt att använda förverkad egendom för offentliga eller sociala ändamål. Sådana åtgärder kan bland annat omfatta öronmärkning av egendom för projekt med målsättningen att motverka och förebygga brott samt för andra projekt av allmänt intresse eller för sociala ändamål. Den skyldigheten att överväga att vidta åtgärder medför en processuell skyldighet för medlemsstaterna, t.ex. att genomföra en juridisk analys eller att diskutera fördelarna och nackdelarna med att vidta åtgärder. När medlemsstaterna förvaltar fryst egendom och vidtar åtgärder när det gäller användningen av förverkad egendom bör de vidta lämpliga åtgärder för att förhindra brottslig eller olaglig infiltrering.
- (36) Det finns få tillförlitliga uppgiftskällor beträffande frysning och förverkande av vinning av brott. För att möjliggöra en utvärdering av detta direktiv, är det nödvändigt att samla in en jämförbar minimiuppsättning av lämpliga statistiska uppgifter om frysning och förverkande av egendom, spårning av tillgångar, åtgärder på det rättsliga området och avyttring av egendom.

- (37) Medlemsstaterna bör sträva efter att samla in uppgifter för viss statistik på central nivå så att de kan översändas till kommissionen. Detta innebär att medlemsstaterna bör göra rimliga ansträngningar för att samla in de berörda uppgifterna. Det innebär emellertid inte att medlemsstaterna har någon skyldighet att uppnå resultatet med att samla in dessa uppgifter om detta leder till en oproportionell administrativ börda eller höga kostnader för den berörda medlemsstaten.
- (38) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad *Europakonventionen*), enligt tolkning i rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Detta direktiv bör genomföras i enlighet med dessa rättigheter och principer. Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av nationell rätt med avseende på rättshjälp, och det skapar inte några skyldigheter för medlemsstaternas rättshjälpssystem, vilka bör vara tillämpliga i enlighet med *stadgan* och *Europakonventionen*.
- (39) Särskilda skyddsmekanismer bör införas för att säkerställa att ett beslut om förverkande som en allmän regel motiveras, utom om den berörda personen, i samband med förenklade brottmålsförfaranden i mål som gäller smärre överträdelse, har avstått från att utnyttja sin rätt till att få beslutet motiverat.
- (40) Vid genomförandet av detta direktiv bör hänsyn tas till bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU ⁽¹⁾, 2012/13/EU ⁽²⁾ och 2013/48/EU ⁽³⁾, som avser processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden.
- (41) Eftersom målet med detta direktiv, nämligen att underlätta förverkande av egendom i straffrättsliga ärenden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (42) I enlighet med artiklarna 3 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Irland meddelat att landet önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv. I överensstämmelse med det protokollet ska detta direktiv vara bindande för Irland endast när det gäller de brott som omfattas av de instrument som Irland är bundet av.
- (43) I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Förenade kungariket inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Förenade kungariket. Om Förenade kungariket deltar i enlighet med artikel 4 i det protokollet ska detta direktiv vara bindande för Förenade kungariket endast när det gäller de brott som omfattas av de instrument som Förenade kungariket är bundet av.
- (44) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 6.11.2013, s. 1).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

1. I detta direktiv fastställs minimiregler om frysning av egendom för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande och om förverkande av egendom i straffrättsliga ärenden.
2. Detta direktiv påverkar inte de förfaranden som medlemsstater använder sig av för att förverka egendomen i fråga.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *vinning*: varje ekonomisk fördel som direkt eller indirekt härrör från ett brott; den kan bestå av alla former av egendom och innefattar all efterföljande återinvestering eller omvandling av direkt vinning och eventuella värdefulla fördelar.
2. *egendom*: varje form av egendom, materiell eller immateriell, lös eller fast egendom, samt juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till sådan egendom.
3. *hjälpmedel*: all slags egendom som på något sätt, helt eller delvis, använts eller varit avsedd att användas för att begå ett eller flera brott.
4. *förverkande*: slutgiltigt berövande av egendom beslutat av domstol i anledning av brott.
5. *frysning*: tillfälligt förbud mot överföring, förstöring, omvandling, avyttring eller flyttning av egendom, eller att man tillfälligt tar egendom i förvar eller tar kontroll över egendom.
6. *brott*: en brottslig gärning som omfattas av något av de instrument som förtecknas i artikel 3.

Artikel 3

Tillämpningsområde

Detta direktiv ska tillämpas på brott som omfattas av

- a) den konvention som utarbetats på grundval av artikel K 3.2 c i fördraget om Europeiska unionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i ⁽¹⁾ (nedan kallad *konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän är delaktiga i*),
- b) rådets rambeslut 2000/383/RIF av den 29 maj 2000 om förstärkning av skyddet mot förfalskning i samband med införandet av euron genom straffrättsliga och andra påföljder ⁽²⁾,
- c) rådets rambeslut 2001/413/RIF av den 28 maj 2001 om bekämpning av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter ⁽³⁾,

⁽¹⁾ EGT C 195, 25.6.1997, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 149, 2.6.2001, s. 1.

- d) rådets rambeslut 2001/500/RIF av den 26 juni 2001 om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott ⁽¹⁾,
- e) rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism ⁽²⁾,
- f) rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn ⁽³⁾,
- g) rådets rambeslut 2004/757/RIF av den 25 oktober 2004 om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel ⁽⁴⁾,
- h) rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet ⁽⁵⁾,
- i) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF ⁽⁶⁾,
- j) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF ⁽⁷⁾,
- k) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/40/EU av den 12 augusti 2013 om angrepp mot informationssystem och om ersättande av rådets rambeslut 2005/222/RIF ⁽⁸⁾,

samt andra rättsliga instrument om det i dessa instrument uttryckligen fastställs att detta direktiv gäller för de brott som harmoniseras enligt instrumentet.

Artikel 4

Förverkande

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att möjliggöra förverkande, antingen helt eller delvis, av hjälpmedel och vinning eller egendom till ett värde som motsvarar sådana hjälpmedel eller sådan vinning, om det meddelats en slutlig fällande brottmålsdom, vilken dom också kan vara resultatet av förfaranden i den tilltalades utvaro.
2. Om förverkande på grundval av punkt 1 inte är möjligt, åtminstone om detta är en följd av att den misstänkta eller tilltalade personen är sjuk eller har avvikit, ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt att förverka hjälpmedel och vinning i fall där ett straffrättsligt förfarande inletts i fråga om ett brott som är av beskaffenhet att direkt eller indirekt kunna ge upphov till en ekonomisk fördel och detta förfarande skulle ha kunnat leda till en fällande brottmålsdom, om den misstänkte eller tilltalade hade kunnat ställas inför rätta.

Artikel 5

Utvidgat förverkande

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att möjliggöra förverkande, antingen helt eller delvis, av egendom som tillhör en person som har dömts för ett brott som är av beskaffenhet att direkt eller indirekt kunna ge upphov till en ekonomisk fördel, om domstolen på grundval av omständigheterna i målet, bland annat konkreta uppgifter och tillgängligt bevismaterial, till exempel att värdet på egendomen inte står i proportion till den dömdes lagligen förvärvade inkomst, är övertygad om att egendomen i fråga härrör från brottsliga handlingar.

⁽¹⁾ EGT L 182, 5.7.2001, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 164, 22.6.2002, s. 3.

⁽³⁾ EUT L 192, 31.7.2003, s. 54.

⁽⁴⁾ EUT L 335, 11.11.2004, s. 8.

⁽⁵⁾ EUT L 300, 11.11.2008, s. 42.

⁽⁶⁾ EUT L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁽⁷⁾ EUT L 335, 17.12.2011, s. 1.

⁽⁸⁾ EUT L 218, 14.8.2013, s. 8.

2. Vid tillämpning av punkt 1 i den här artikeln ska begreppet brott åtminstone omfatta följande:
- a) Aktiv och passiv korruption i den privata sektorn såsom anges i artikel 2 i rambeslut 2003/568/RIF, samt aktiv och passiv korruption som tjänstemän i unionsinstitutionerna eller medlemsstaterna är delaktiga i såsom anges i artiklarna 2 respektive 3 i konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän är delaktiga i.
 - b) Brotts som rör deltagande i en kriminell organisation såsom anges i artikel 2 i rambeslut 2008/841/RIF, åtminstone i fall där brottet har lett till en ekonomisk fördel.
 - c) Att förmå eller rekrytera ett barn till att delta i pornografiska föreställningar, eller dra nytta av eller på annat sätt utnyttja ett barn för sådana syften, om barnet har uppnått åldern för sexuellt självbestämmande, såsom anges i artikel 4.2 i direktiv 2011/93/EU, distribution, spridning eller överföring av barnpornografi såsom anges i artikel 5.4 i det direktivet, utbudande, tillhandahållande eller tillgängliggörande av barnpornografi såsom anges i artikel 5.5 i det direktivet, produktion av barnpornografi såsom anges i artikel 5.6 i det direktivet.
 - d) Olagligt intrång i informationssystem och olaglig systemstörning såsom anges i artiklarna 4 respektive 5 i direktiv 2013/40/EU, när ett betydande antal informationssystem har påverkats genom användning av ett verktyg såsom anges i artikel 7 i det direktivet, som utformats eller anpassats i första hand för detta syfte, att uppsåtligt tillverka, sälja, anskaffa i syfte att använda, importera, distribuera eller på annat sätt tillgängliggöra verktyg som används för att begå brott, åtminstone i fall som inte är ringa, såsom anges i artikel 7 i det direktivet.
 - e) Ett brott som är straffbart i enlighet med relevant instrument i artikel 3 eller, om instrumentet i fråga inte innehåller någon straffskala, i enlighet med relevant nationell rätt, med ett frihetsberövande maximistraff på i vart fall fyra år.

Artikel 6

Förverkande hos tredje man

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att möjliggöra förverkandet av vinning, eller annan egendom, till ett värde som motsvarar vinningen, som överförs direkt eller indirekt av en misstänkt eller tilltalad till tredje man, eller som förvärvats av tredje man från en misstänkt eller tilltalad, åtminstone om denne tredje man hade kännedom om eller borde ha haft kännedom om att överföringens eller förvärvets syfte var att undvika förverkande, på grundval av konkreta uppgifter och omständigheter, inbegripet att överföringen eller förvärvet genomfördes utan ersättning eller i utbyte mot ett belopp som var betydligt lägre än marknadsvärdet.
2. Punkt 1 ska inte påverka rättigheterna för tredje man som handlar i god tro.

Artikel 7

Frysning

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att möjliggöra frysning av egendom för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande. Dessa åtgärder, som ska beslutas av en behörig myndighet, ska innefatta brådsnande åtgärder som kan vidtas när det behövs för att bevara egendomen.
2. Egendom i tredje mans besittning, enligt vad som avses i artikel 6, kan bli föremål för frysning för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande.

Artikel 8

Skyddsåtgärder

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att personer som berörs av de åtgärder som föreskrivs enligt detta direktiv har rätt till ett effektivt rättsmedel och en opartisk domstol så att deras rättigheter tillvaratas.
2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att den som drabbats av ett beslut om frysning underrättas om beslutet så snart som möjligt efter det att det har verkställts. I ett sådant meddelande ska, åtminstone kortfattat, skälet eller skälen till det berörda beslutet anges. När det är nödvändigt för att förhindra att det inverkar menligt på en brottsutredning får de behöriga myndigheterna skjuta upp underrättelsen till den berörda personen om beslutet om frysning
3. Beslutet om frysning ska endast förbli i kraft så länge som det är nödvändigt för att bevara egendomen för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande.
4. Medlemsstaterna ska göra det faktiskt möjligt för de personer vars egendom berörs att bestrida beslutet om frysning inför domstol i enlighet med förfaranden som föreskrivs i nationell rätt. Sådana förfaranden kan innebära att när det första beslutet om frysning har fattats av en annan behörig myndighet än en rättslig myndighet, ska beslutet först underställas en rättslig myndighet för godkännande eller omprövning innan det kan bestridas inför domstol.
5. Egendom som frysts, men som inte därefter förverkas, ska omedelbart återlämnas. De villkor eller processuella regler enligt vilka sådan egendom återlämnas ska avgöras av nationell rätt.
6. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att skäl anges för varje beslut om förverkande och att den berörda personen underrättas om beslutet. Medlemsstaterna ska göra det faktiskt möjligt för en person som ett beslut om förverkande är riktat mot att bestrida beslutet om förverkande inför domstol.
7. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiven 2012/13/EU och 2013/48/EU ska personer vars egendom berörs av beslutet om förverkande ha rätt att få tillgång till en advokat under hela förverkandeförfarandet såvitt gäller fastställande av vinningen och hjälpmedlen, så att de kan tillvarata sina rättigheter. De berörda personerna ska informeras om att de har denna rätt.
8. I de förfaranden som avses i artikel 5 ska den berörda personen ha en faktisk möjlighet att bestrida omständigheterna i målet, däribland de konkreta uppgifter och det tillgängliga bevismaterial som ligger till grund för att den berörda egendomen anses vara egendom som härrör från brottsliga handlingar.
9. Tredje man ska ha rätt att hävda äganderätt eller annan egendomsrätt, inbegripet i de fall som avses i artikel 6.
10. När brottsoffer som en följd av ett brott har ersättningsanspråk mot en person som är föremål för en förverkandeåtgärd som föreskrivs i detta direktiv, ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att se till att förverkandeåtgärden inte hindrar dessa brottsoffer från att begära ersättning.

*Artikel 9***Effektivt förverkande och verkställighet**

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att möjliggöra upptäckt och spårande av den egendom som ska frysas och förverkas även efter en slutlig fällande brottmålsdom eller efter förfaranden med tillämpning av artikel 4.2 och för att säkerställa effektiv verkställighet av ett beslut om förverkande, om ett sådant beslut redan har utfärdats.

*Artikel 10***Förvaltning av fryst och förverkad egendom**

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs, till exempel inrätta centralkontor, specialistkontor eller likvärdiga mekanismer, för att se till att den frysta egendomen förvaltas på lämpligt sätt för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande.
2. Medlemsstaterna ska se till att de åtgärder som avses i punkt 1 omfattar en möjlighet att vid behov sälja eller överföra egendom.
3. Medlemsstaterna ska överväga att vidta åtgärder som gör det möjligt att använda förverkad egendom för allmännyttiga eller sociala ändamål.

*Artikel 11***Statistik**

1. Medlemsstaterna ska regelbundet samla in och bevara uttömmande statistik från de relevanta myndigheterna. Den statistik som samlas in ska varje år översändas till kommissionen och inbegripa
 - a) antalet verkställda beslut om frysning,
 - b) antalet verkställda beslut om förverkande,
 - c) det uppskattade värdet på den frysta egendomen, åtminstone på den egendom som frysts för att möjliggöra ett eventuellt senare förverkande vid tidpunkten för frysningen,
 - d) det uppskattade värdet på den återvunna egendomen vid tidpunkten för förverkandet.
2. Medlemsstaterna ska även årligen översända följande statistik till kommissionen, om den är tillgänglig på central nivå i den berörda medlemsstaten:
 - a) Antalet ansökningar om verkställighet av beslut om frysning i en annan medlemsstat.
 - b) Antalet ansökningar om verkställighet av beslut om förverkande i en annan medlemsstat.
 - c) Värdet eller det uppskattade värdet på den egendom som återvunnits efter verkställighet i en annan medlemsstat.
3. Medlemsstaterna ska sträva efter att samla in de uppgifter som avses i punkt 2 på central nivå.

*Artikel 12***Införlivande**

1. Medlemsstaterna ska senast den 4 oktober 2015 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast till kommissionen översända texten till dessa bestämmelser.
2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.
3. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 13***Rapportering**

Kommissionen ska senast den 4 oktober 2018 lägga fram en rapport inför Europaparlamentet och rådet, med en bedömning av konsekvenserna av befintlig nationell rätt om förverkande och återvinning av tillgångar, vid behov åtföljd av lämpliga förslag.

I den rapporten ska kommissionen också bedöma om det föreligger något behov av att se över förteckningen över brott i artikel 5.2.

*Artikel 14***Ersättning av gemensam åtgärd 98/699/RIF samt vissa bestämmelser i rambesluten 2001/500/RIF och 2005/212/RIF**

1. Gemensam åtgärd 98/699/RIF, artiklarna 1 a, 3 och 4 i rambeslut 2001/500/RIF, och artikel 1 första fyra strecksatserna och artikel 3 i rambeslut 2005/212/RIF ska ersättas med detta direktiv för de medlemsstater som är bundna av detta direktiv, utan att det påverkar dessa medlemsstaters skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande av rambesluten i nationell rätt.
2. För de medlemsstater som är bundna av detta direktiv ska hänvisningar till gemensam åtgärd 98/699/RIF och till de bestämmelser i rambesluten 2001/500/RIF och 2005/212/RIF som anges i punkt 1 anses som hänvisningar till detta direktiv.

*Artikel 15***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 16***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den 3 april 2014.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

D. KOURKOULAS

Ordförande